

Laidiens: 28.02.2008., Nr. 33

Ministru kabineta noteikumi Nr.49

Rīgā 2008.gada 29.janvārī (prot. Nr.6 14.§)

Noteikumi par kuģu drošību

Izdoti saskaņā ar Jūrlietu pārvaldes un jūras drošības likuma 11.panta ceturto daļu

1. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka drošības prasības esošiem un jauniem Latvijas Kuģu reģistrā reģistrētiem komercdarbībai paredzētiem kuģiem, kuri:

1.1. neveic starptautiskus reisus;

1.2. veic starptautiskus reisus, bet to bruto tilpība ir mazāka par 500.

2. Noteikumi neattiecas uz:

2.1. zvejas kuģiem;

2.2. tiem pasažieru kuģiem, kuru drošības prasības nosaka normatīvie akti par pasažieru kuģu drošību (izņemot šo noteikumu 13.nodaļu);

2.3. atpūtas kuģiem (izņemot šo noteikumu 13.nodaļu).

3. Noteikumos lietoti šādi termini:

3.1. atvērta tipa kuģis - kuģis, kam nav ūdensnecaurlaidīga klāja;

3.2. avārijas slēgdēlis - slēgdēlis, kas tieši savienots ar avārijas elektroenerģijas avotu un paredzēts elektroenerģijas sadalei avārijas gadījumos;

3.3. B-15 klases nodalījums - nodalījums, ko veido starpsienas un klāji, griesti vai oderējums, kuri ir tā konstruēti, lai pirmās pusstundas standarta ugunsdrošības testa beigās nepieļautu liesmu integritāti, un to izolācijas vērtība ir tāda, lai liesmu iedarbībai nepakļautās nodalījuma puses vidējā temperatūra nepaceltos augstāk par 139 °C virs sākuma temperatūras, kā arī temperatūra jebkurā punktā (ieskaitot jebkuru savienojuma punktu) 15 minūtēs

nepaceltos augstāk par 225 °C virs sākuma temperatūras;

3.4. darba klājs - zemākais nepārtrauktais klājs, kas atrodas virs dziļākās ekspluatācijas ūdenslīnijas;

3.5. degtnespējīgs materiāls - materiāls, kas aizdedzināšanas avota iedarbības rezultātā neaizdegas, negruzd un nepārogļojas;

3.6. degvielas sistēma - aprīkojums, kas tiek izmantots, lai sagatavotu degvielu padevei iekšdedzes dzinējos. Tas ietver augstspiediena sūkņus, filtrus, sildītājus un citas iekārtas, kas strādā ar degvielu, spiedienam pārsniedzot 0,18 N/mm²;

3.7. diametrālā plakne - kuģa korpusa vertikālā garenvirziena simetrijas plakne;

3.8. dziļākā ekspluatācijas ūdenslīnija - ūdenslīnija, kas atbilst maksimāli atļautajai kuģa iegrimēi;

3.9. dzīvojamās telpas - kuģa apkalpes locekļiem paredzētās guļamtelpas, ēdamtelpas, sanitārās telpas, atpūtas telpas un lazarete;

3.10. enerģētiskā iekārta - mehānismu un sistēmu kopums, kas nodrošina kuģa kustību un vadību, kuģa tehnoloģisko iekārtu darbību, kā arī normālus sadzīves un darba apstākļus;

3.11. esošs kuģis - kuģis, kas nav jauns kuģis;

3.12. galvenais klājs - nepārtraukts ūdensnecaurlaidīgs klājs, kas ir tieši pakļauts ārējo jūras un laikapstākļu iedarbībai. Šo terminu lieto attiecībā uz atpūtas kuģiem;

3.13. galvenais slēgdēlis - slēgdēlis, kas tieši savienots ar galveno elektroenerģijas avotu un paredzēts elektroenerģijas sadalei;

3.14. galvenais stūres pievads - mehānismi, spēka agregāti (ja tādi ir izmantoti), palīgaprīkojums un līdzekļi, kas nodrošina griezes momenta novadišanu uz stūres vārpstu, lai normālos ekspluatācijas apstākļos efektīvi grozītu stūri un vadītu kuģi;

3.15. garums (L) - garums, kas ir 96 % no pilna kuģa garuma pa ūdenslīniju ar iegrimi 85 % no teorētiskā sānu augstuma (augstums tiek mērīts no ķīļa augšējās malas), vai garums no kuģa priekšvadņa priekšējās malas līdz stūres vārpstas asij pa to pašu ūdenslīniju (izvēlas garāko). Kuģiem, kas projektēti ar konstruktīvo galsveri, ūdenslīnijai, pēc kuras tiek mērīts garums, jābūt paralēlai konstruktīvajai ūdenslīnijai;

3.16. jauns kuģis - kuģis, kas atbilst šādiem nosacījumiem:

3.16.1. līgums par kuģa būvi ir noslēgts 2007.gada 1.janvārī vai vēlāk;

3.16.2. līgums par kuģa būvi ir noslēgts pirms 2007.gada 1.janvāra, bet kuģis ir piegādāts pasūtītājam pēc 2010.gada

1.janvāra;

3.16.3. nav noslēgts līgums par kuģa būvi, bet par kuģa būves sākumu nosaka datumu, kad ir ielikts kuģa ķīlis vai ielikta konstrukcija, vai ir samontēta konstrukcija (konstrukcijas svars ir mazākais no vērtībām - 50 tonnas vai 1 % no paredzētā kuģa konstrukcijas svara);

3.17. kuģa garuma viduspunkts - garuma (L) viduspunkts;

3.18. kuģis bez enerģijas - stāvoklis, kad dzeniekārta, katls un palīgmehānismi nestrādā, jo nav nodrošināta enerģijas padeve;

3.19. kuģošanas rajoni - akvatorijas, kurās atļauta kuģa ekspluatācija. Šo noteikumu izpratnē ir noteikti šādi kuģošanas rajoni:

3.19.1. Baltijas jūra - kuģošana Baltijas jūrā, bet ne aiz līnijas, kas novilkta no Hanstholmas līdz Lindesnesai un cauri Ķīles kanālam, nepārsniedzot līniju, kas novilkta no Esbjergas caur punktu ar koordinātām 53 °N un 4 °E līdz Blankenberges bākai;

3.19.2. piekrastes kuģošana - kuģošana, ja attālums līdz patvēruma ostai nepārsniedz 20 jūras jūdzes;

3.19.3. iekšējo ūdeņu kuģošana - kuģošana ostu iekšējās akvatorijās un iekšējās ūdenstilpēs, neizejot jūrā. Komerckuģošanā izmantojamo kuģu satiksme iekšējo ūdeņu akvatorijās atļauta, ja kuģu ceļi ir ar atbilstošu dziļumu un aprīkoti ar navigācijas zīmēm un ugunīm;

3.20. maksimālais atpakaļgaitas ātrums - ātrums, kādu kuģis var attīstīt ar maksimālo projektēto atpakaļgaitas jaudu un maksimāli atļauto iegrimi;

3.21. mašīntelpas - tā kuģa konstrukcijas daļa, kur izvietoti iekšdedzes dzinēji vai centrālās apkures katli, vai iekšdedzes dzinēji un centrālās apkures katli, kurus apsilda, sadedzinot naftas produktus;

3.22. nominālais ekspluatācijas ātrums - lielākais ātrums, kādam kuģis ir projektēts ar maksimāli atļauto iegrimi;

3.23. normāli ekspluatācijas un sadzīves apstākļi - stāvoklis, kad kuģis kopumā, tā mehānismi, dzeniekārtas, stūres iekārta, drošas navigācijas līdzekļi, aprīkojums, kas samazina ugunsgrēka un kuģa pieplūšanas ar ūdeni risku, ārējie sakari un signāllīdzekļi, kuģa atstāšanas līdzekļi atrodas darba stāvoklī un sadzīves apstākļi nodrošina minimālu komfortu;

3.24. papildnosacījumi - meteoroloģiskie apstākļi, ledus apstākļi, kuģa noslogojums un citi apstākļi, kas jāņem vērā, ekspluatējot kuģi;

3.25. periodiski neapkalpojamās mašīntelpas - mašīntelpas, kurās atrodas galvenā dzeniekārta un galvenie elektroenerģijas avoti un kurās ne vienmēr (arī kuģim veicot manevrus) atrodas apkalpojošais personāls;

3.26. platums (B) - kuģa vislielākais platums, kas mērīts kuģa garuma vidusdaļā starp brangu ārējām malām - kuģiem ar metāla apšuvi - un starp korpusa ārējām virsmām - kuģiem ar apšuvi no citiem materiāliem;

3.27. rezerves stūres pievads - aprīkojums, kas paredzēts, lai efektīvi grozītu stūri un vadītu kuģi gadījumā, ja galvenais stūres pievads pārstāj darboties;

3.28. sānu augstums (D) - teorētiskais sānu augstums kuģa garuma viduspunktā;

3.29. šļakatu necaurlaidība - konstrukcijas spēja nodrošināt, lai neatkarīgi no jūras stāvokļa ūdens nevar iekļūt kuģī;

3.30. teorētiskais sānu augstums - vertikālais attālums no horizontālā ķīļa līdz darba klāja apakšējai virsmai pie kuģa sāna. Kuģiem ar noapaļotu klāja un sānu savienojumu teorētisko sānu augstumu mēra līdz klāja un sānu teorētisko līniju krustpunktam. Ja darba klājam ir pakāpiens un tā paaugstinātā daļa atrodas virs teorētiskā sānu augstuma mērīšanas punkta, teorētisko sānu augstumu mēra līdz darba klāja zemākās daļas turpinājuma nosacītai līnijai, kas ir paralēla paaugstinātajai klāja daļai;

3.31. ūdensnecaurlaidība - konstrukcijas spēja nelaist cauri ūdeni nevienā virzienā, ja ir tāds ūdens spiediens, kam šī konstrukcija paredzēta;

3.32. ugunsgrēka signalizācija - tehnisko līdzekļu kopums, kas ugunsgrēka izcelšanās gadījumā automātiski to atklāj, fiksē un signalizē par to.

4. Kuģa korpus, galvenie mehānismi un palīgmehānismi, aprīkojums, elektroiekārtas un automātika ir projektēta, būvēta un tiek uzturēta atbilstoši klasifikācijas prasībām saskaņā ar 1974.gada Starptautiskās konvencijas par cilvēka dzīvības aizsardzību uz jūras ar turpmākajiem grozījumiem (turpmāk - *SOLAS* konvencija) II-1.nodaļas A-1.daļas 3-1.noteikumu.

5. Noteikumos paredzētās kuģu apskates veic un dokumentus izsniedz valsts akciju sabiedrības "Latvijas Jūras administrācija" (turpmāk - Jūras administrācija) Kuģošanas drošības inspekcija (turpmāk - inspekcija). Pēc kuģa īpašnieka pieprasījuma atzīta organizācija var veikt tās šajos noteikumos paredzētās funkcijas, kas tai noteiktas pilnvarojuma līgumā ar Jūras administrāciju.

6. Ja atsevišķu šo noteikumu prasību piemērošana būtiski apgrūtina (piemēram, traucē jaunu iekārtu uzstādīšanu un pieslēgšanu esošajām kuģa sistēmām) jauna veida konstrukciju un aprīkojuma ieviešanu uz kuģa, inspekcija atbrīvo kuģi no šo noteikumu 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10. un 12.nodaļā noteiktajām prasībām ar nosacījumu, ka tiek ievērotas tās drošības prasības, kuras ir piemērojamas konkrētajiem kuģa ekspluatācijas apstākļiem un nodrošina kuģa vispārēju drošību.

7. Kuģi, ko ekspluatē vienīgi Latvijas teritoriālajos ūdeņos, inspekcija atbrīvo no atsevišķu šo noteikumu prasību izpildes tikai tad, ja to uzskata par vajadzīgu kuģa efektīvai ekspluatācijai, ņemot vērā noteikto kuģošanas rajonu, kuģa tipu, meteoroloģiskos apstākļus un navigācijas apstākļus, ar nosacījumu, ka kuģa drošība nemazinās.

8. Ja šie noteikumi nosaka, ka kuģis izmanto kāda noteikta tipa materiālus, iekārtas, aprīkojumu, aparātus vai tam ir noteiktas īpašas prasības attiecībā uz projektu un konstrukciju, inspekcija atļauj to vietā izmantot citus materiālus, iekārtas, aprīkojumu un aparātus, piemērot citus nosacījumus vai projekta un konstrukcijas prasības, ja

tā ar attiecīgiem izmēģinājumiem vai kādā citā veidā ir pārlicinājusies, ka šo materiālu, iekārtu, aprīkojuma, aparātu izmantošana vai nosacījumu piemērošana un konstrukcija vai projekts ir tikpat efektīvs kā tie, kurus nosaka šie noteikumi, un tas nemazina kuģa drošību.

2. Prasības, kas jāievēro, veicot kuģa būves, pārbūves, remonta un modernizācijas darbus

9. Kuģim pēc pārbūves, remonta, modernizācijas un ar to saistītās kuģa apgādes un aprīkojuma maiņas jāatbilst vismaz tām pašām prasībām, kas uz to attiecas pirms minēto darbu veikšanas.

10. Liela apjoma pārbūves, remonta un modernizācijas darbi un ar to saistītās kuģa apgādes un aprīkojuma izmaiņas atbilst prasībām, kas attiecas uz jaunu kuģi.

11. Kuģim, kam nomainīts galvenais dzinējs vai kam veikta ievērojama pārbūve, modifikācija un tādas izmaiņas konstrukcijā, kas mainījušas kuģa tilpības apliecībā noteiktos kuģa izmērus vai ievērojami mainījušas tā smaguma centru vai kuģa aprīkojumu, pirms nodošanas ekspluatācijā veic sānsveres testu un kuģi apgādā ar jaunu noturības informāciju.

12. Kuģa būvi, projektēšanu, modernizāciju vai remontu var veikt tikai komersants, kurš saņēmis inspekcijas izsniegtu uzņēmuma atbilstības apliecību (1.pielikums).

13. Lai saņemtu atbilstības apliecību, komersants iesniedz inspekcijā šādus dokumentus:

13.1. darbu veikšanai un kvalitātes kontrolei norīkotā personāla sarakstu, norādot darbinieku kvalifikāciju un pievienojot kvalifikācijas dokumentu kopijas;

13.2. ražošanas tehnoloģijas un kvalitātes kontroles sistēmas aprakstu;

13.3. ražošanas gala produktam izsniedzamo pavaddokumentu paraugus.

14. Pēc dokumentu izskatīšanas inspekcija inspicē uzņēmumu, lai pārlicinātos par tā spēju veikt kuģu būvi, projektēšanu, modernizāciju vai remontu atbilstoši šo noteikumu prasībām. Inspicēšanas rezultātus atspoguļo aktā.

15. Ja atzinums ir pozitīvs, inspekcija izsniedz komersantam inspekcijas vadītāja parakstītu uzņēmuma atbilstības apliecību. Lai nodrošinātu komersanta uzraudzību arī pēc apliecības izsniegšanas, inspekcija veic ikgadējās uzņēmuma apskates. Pēc ikgadējās apskates veikšanas apliecībā izdara atzīmi un to paraksta inspekcijas inspektors. Bez ikgadējā apstiprinājuma apliecība nav derīga.

16. Inspekcija anulē atbilstības apliecību, ja komersanta darbībā un ražotajā produkcijā konstatē neatbilstību šo noteikumu prasībām.

17. Lēmumus, kas saistīti ar uzņēmuma atbilstības apliecības vai šo noteikumu 20.punktā paredzēto apliecību izdošanu vai anulēšanu, var apstrīdēt Jūras administrācijā Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā mēneša laikā pēc lēmuma pieņemšanas. Jūras administrācijas lēmumu var pārsūdzēt tiesā.

3. Kuģu apskates

3.1. Sākotnējā apskate

18. Sākotnējo apskati veic pirms kuģa reģistrācijas Latvijas Kuģu reģistrā. Tās laikā tiek veikta kuģa un tā daļu detalizēta apskate, pārbaude, izmēģinājumi un mērījumi, kā arī pārbaudīta kuģa dokumentācija, lai iepazītos ar